

Preses relīze

Luksemburgā, 2019. gada 10. janvārī

Krāpšanas apkarošanas politika ir jāreformē, lai uzlabotu cīņu pret krāpšanu, kas skar ES budžetu, uzskata ES revidenti

ES ir jāpastiprina cīņa pret krāpšanu un Eiropas Komisijai jānodrošina līderība un jāpārskata Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) pienākumi un atbildība, jo pašreizējai krāpšanas izmeklēšanas sistēmai piemīt objektīvas nepilnības, teikts jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā. Pašlaik Komisijai trūkst visaptverošas informācijas par krāpšanas apmēru, būtību un cēloņiem. Tas traucē efektīvi novērstu krāpšanu saistībā ar ES budžetu, norāda revidenti.

Krāpšana ir slēpta un sarežģīta parādība, un ES finanšu interešu aizsardzībai pret krāpšanu ir nepieciešami visaptveroši un sistemātiski centieni. Tā ir svarīga Eiropas Komisijas atbildība. Revidenti novērtēja, vai Komisija pienācīgi pārvalda tādu krāpniecisku darbību risku, kas kaitē ES budžetam. Konkrēti, viņi aplūkoja pieejamo informāciju par krāpšanas apmēru, būtību un cēloņiem ES līdzekļu izlietojuma jomā. Viņi pārbaudīja, vai Komisijas stratēģiskā riska pārvaldības sistēma ir efektīva un vai OLAF administratīvo izmeklēšanu rezultātā tiek izvīzītas apsūdzības un atgūti līdzekļi.

Revidenti konstatēja, ka Komisijai trūkst visaptverošu un salīdzināmu datu par krāpšanas atklāšanas līmeni ES izdevumu jomā. Turklāt līdz šim Komisija nav veikusi novērtējumu par neatklāto krāpšanu un nav arī sīki analizējusi, kāpēc ekonomikas dalībnieki iesaistās krāpnieciskās darbībās. Šāds zināšanu trūkums samazina Komisijas plānu praktisko vērtību un efektivitāti attiecībā uz ES finanšu interešu aizsardzību pret krāpšanu, uzsver revidenti.

“Septiņi no desmit ES iedzīvotājiem uzskata, ka krāpšana saistībā ar ES budžetu notiek samērā bieži, pat ja stāvoklis ir atšķirīgs. Diemžēl līdzšinējie krāpšanas apkarošanas pasākumi joprojām nav pietiekami,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Juhan Parts. “Ir pienācis laiks reālai rīcībai: Komisijai jāizveido efektīva sistēma krāpnieku novēršanai, atklāšanai un atturēšanai. OLAF reforma būs lakmusa tests, ar ko pārbauda Komisijas apņemšanos apkarot krāpšanu.”

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Revidenti secināja, ka pašreizējā sistēma, saskaņā ar kuru pēc *OLAF* administratīvās izmeklēšanas par aizdomām par krāpšanu seko kriminālizmeklēšana valsts līmenī, aizņem daudz laika un padara apsūdzības izvirzīšanu mazāk iespējamu. Vidēji 17 lietas gadā, kurās *OLAF* sniedza ieteikumus – mazāk nekā puse no visiem šādiem gadījumiem –, ir novedušas pie apsūdzības izvirzīšanas aizdomās turamajiem krāpniekiem. Turklāt revidenti uzsver, ka *OLAF* galīgajos ziņojumos vairākos gadījumos nav sniegta pietiekama informācija, lai uzsāktu nepamatoti izmaksāto ES līdzekļu atgūšanu. Laikposmā no 2012. līdz 2016. gadam faktiski tika atgūti tikai aptuveni 15 % no kopējās ieteiktās summas.

Revidenti uzskata, ka Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveide ir solis pareizajā virzienā, bet brīdina, ka pašreizējā *EPPO* regula rada vairākus riskus. Viens no galvenajiem problēmjautājumiem attiecas uz atklāšanu un izmeklēšanu, kas lielā mērā būs atkarīga no valsts iestādēm. Tomēr regulā nav ietverti mehānismi, kas ļautu *EPPO* mudināt dalībvalstis piešķirt resursus, kas nepieciešami, lai proaktīvi izmeklēt krāpšanu saistībā ar ES izdevumiem.

Lai sasniegtu labākus rezultātus cīņā pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, revidenti iesaka Eiropas Komisijai:

- izveidot stabilu sistēmu ziņošanai par krāpšanu un tās kvantitatīvai novērtēšanai, kas izmantojama, lai iegūtu informāciju par krāpšanas apmēru, būtību un pamatcēloņiem;
- skaidri atsaukties uz krāpšanas riska pārvaldību un novēršanu viena komisāra pienākumos un pieņemt atjauninātu krāpšanas apkarošanas stratēģiju, kuras pamatā ir visaptveroša risku analīze;
- pastiprināt darbību un līdzekļus krāpšanas novēršanas jomā;
- pārskatīt *OLAF* pienākumus un atbildību, ņemot vērā *EPPO* izveidi, un ierosināt piešķirt *OLAF* stratēģisku un pārraudzības lomu ES krāpšanas apkarošanas darbībā.

Piezīmes izdevējiem

Krāpšana ir jebkura tīša darbība vai bezdarbība, kas paredzēta citu maldināšanai, kā rezultātā cietušajam rodas zaudējumi un pārkāpuma izdarītājs gūst labumu. Krāpšana, kurā iesaistīti publiskie līdzekļi, bieži vien ir saistīta ar korupciju, ko parasti saprot kā jebkuru darbību vai bezdarbību, ar ko persona ļaunprātīgi izmanto vai cenšas ļaunprātīgi izmantot oficiālas pilnvaras, lai gūtu labumu, kas tai nepienākas.

Komisijai un dalībvalstīm ir kopīga atbildība par ES finanšu interešu aizsardzību pret krāpšanu un korupciju. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) pašlaik ir ES galvenā krāpšanas apkarošanas struktūra. Tas palīdz izstrādāt un īstenot Komisijas krāpšanas apkarošanas politiku un veic administratīvu izmeklēšanu par krāpšanas gadījumiem saistībā ar ES budžetu. Līdz 2020. gada beigām darbību uzsāks Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ar tiesībām izvirzīt apsūdzību par noziegumiem pret ES finanšu interesēm 22 dalībvalstīs.

ERP 2018. gada 22. novembrī publicēja arī Atzinumu par ierosināto *OLAF* reformu attiecībā uz sadarbību ar Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) un *OLAF* izmeklēšanas efektivitāti. Vienlaikus tika publicēts arī Atzinums par plānoto ES Krāpšanas apkarošanas programmu.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādas kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.

Īpašais ziņojums Nr. 01/2019 "Cīņa pret krāpšanu ES līdzekļu izlietojuma jomā: ir jārikojas" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē eca.europa.eu 23 ES valodās.